

افزایش خطر ابتلا به دیابت نوع دو، با داشتن یک والد دیابتی

یافته‌های یک مطالعه در مورد الگوی وراثت‌پذیری دیابت نوع دو نشان داد که بیماری دیابت نوع دو به طور یکسان به خواهر و برادر منتقل می‌شود و عامل ابتلای والدین، مهم‌ترین عامل خطر ابتلا به این بیماری است.

یافته‌های یک مطالعه در مورد الگوی وراثت‌پذیری دیابت نوع دو نشان داد که بیماری دیابت نوع دو به طور یکسان به خواهر و برادر منتقل می‌شود و عامل ابتلای والدین، مهم‌ترین عامل خطر ابتلا به این بیماری است.

به گزارش ایسنا، دیابت نوع دو؛ یک بیماری پیچیده و یکی از شایع‌ترین بیماری‌های غدد است که با عوامل محیطی و ژنتیکی ارتباط دارد. در بیماری دیابت، ابتلای خویشاوندان درجه یک، مخصوصاً مادر باعث افزایش شانس ابتلای فرد می‌شود. قسمتی از این افزایش خطر، ناشی از عوامل ژنتیکی است، اما به شیوه زندگی مانند عادات نادرست غذایی و عدم تحرک اعضای خانواده نیز مرتبط است.

وراثت‌پذیری و میزان تجمع خانوادگی بیماری دیابت نوع دو در ایران نامعلوم است. بسیاری از افراد مبتلا به دیابت نوع دو، حداقل دارای یک عضو خانواده مبتلا به دیابت، مانند والدین و خواهر و برادر هستند. هر چقدر تعداد بیشتری از اعضای خانواده، مبتلا به این بیماری باشند؛ خطر ابتلا به دیابت نوع دو نیز افزایش می‌یابد.

بررسی میزان تجمع خانوادگی بیماری دیابت، می‌تواند به پیش‌بینی ابتلا به دیابت کمک کند. بر همین اساس پژوهشگران پژوهشکده علوم غدد درون ریز و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با انجام یک مطالعه تجمع خانوادگی و وراثت‌پذیری این بیماری را مورد بررسی قرار دادند.

برای انجام این مطالعه، پژوهشگران از داده‌های مربوط به مطالعه ژنتیک کاردیومتابولیک تهران استفاده کردند. این مطالعه بخشی از مطالعه قند و لیپید تهران است که مطالعه‌ای آینده‌نگر و مبتنی بر جمعیت است که با هدف تعیین شیوع و بررسی عوامل خطر بیماری‌های مزمن غیر واگیردار، بر روی ساکنان منطقه ۱۳ شهر تهران انجام می‌شود. این مطالعه از سال ۱۳۷۸ بر روی بیش از ۱۵ هزار نفر از افراد در محدوده سنی ۳ سال و بیش‌تر انجام شد.

در مطالعه حاضر یک‌هزار و ۶۹۱ فرد دیابتی و ۱۲ هزار و ۵۰ فرد غیر دیابتی بالای ۲۰ سال مورد بررسی قرار گرفتند و وراثت‌پذیری و تجمع خانوادگی ابتلا به دیابت در آن‌ها مورد ارزیابی قرار گرفت.

از ۱۳ هزار ۷۴۱ نفر مورد مطالعه، ۴۵ درصد زن و ۵۵ درصد مرد بودند. نتایج بررسی‌های این تحقیق نشان داد که در تمام متغیرها به جز قند خون ناشتا، از نظر میانگین در زنان و مردان اختلاف معنی‌داری وجود داشت. همچنین میانگین شاخص توده بدنی در مردان مقدار کم‌تری نسبت به زنان بود؛ اما فشار خون سیستولیک در زنان نسبت به مردان کم‌تر بود.

ارزیابی‌های این مطالعه حاکی از این بود که افرادی که حداقل دارای یک والد دیابتی هستند، شانس بیشتری در ابتلا به دیابت نوع دو دارند و این خطر زمانی که یکی از بستگان درجه یک، نسبت به بستگان درجه دوم، مبتلا به دیابت باشند، افزایش می‌یابد.

به گفته پژوهشگران این تحقیق، این مطالعه برای اولین بار به بررسی الگوی وراثت‌پذیری بیماری دیابت نوع دو پرداخته است. یافته برجسته این تحقیق، این بود که وراثت‌پذیری بیماری دیابت نوع دو با الگوی چندژنی در جمعیت ایران بیشتر از میانگین جهانی است. همچنین در این مطالعه مشخص شد که بیماری دیابت نوع دو به طور یکسان به خواهر و برادر منتقل می‌شود و عامل ابتلای والدین، مهم‌ترین عامل خطر ابتلا به این بیماری است.

پژوهشگران این مطالعه بر اساس نتایج به دست آمده، توصیه می‌کنند که در سیاست‌گذاری نظام سلامت بهتر است که سطح پیشگیری را از سطح فردی به سطح خانواده تغییر داد.

در انجام این تحقیق مهدی اکبرزاده، دانیال حبیبی، نادیا علی پور، پریسا ریاحی، عذرا رمضان‌خانی، فریدون عزیزی و مریم السادات دانشپور؛ پژوهشگران پژوهشکده علوم غدد درون ریز و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با یکدیگر مشارکت داشتند.

یافته‌های این مطالعه به صورت مقاله علمی با عنوان «وراثت‌پذیری دیابت نوع دو در خانواده‌های تهرانی: مطالعه ژنتیک کاردیومتابولیک تهران» در مجله «کومش»؛ دوماهنامه دانشگاه علوم پزشکی سمنان منتشر شده است.